

Referat

Til medlemmer af Det Grønne Råd på Frederiksberg

26.04.2024
Sagsbeh: CWN
By-, Kultur- og Miljøområdet

Rådsmøde mandag den 11. marts 2024, kl. 14:00 – 16:00
Mødested: Frederiksberg Rådhus, lokale 4.054-56

Mødedeltagere:

Frederiksberg Kommunalbestyrelse

Formand for Miljø- og Trafikudvalget,
Formand for Det Grønne Råd

Jan E. Jørgensen (JEJ)

Kommunalbestyrelsesmedlem

Anders Storgaard (AS)

Danmarks Naturfredningsforening

Lokalkomiteen for Frederiksberg

Mette Christensen (MC)

Friluftsrådets Kredsrepræsentation

Dorrit Christensen (DC) – *afbud*

Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse

Amalie Strømberg Loft (ASL)
Martin Zerlang (MZ) – *afbud*

Cyklistforbundet, Frederiksberg Lokalfdeling

Jette Gotsche (JG)
Jørgen Badsberg (JB)

Dansk Ornitologisk Forening

Lokalkomitéen for Frederiksberg

Thyge Enevoldsen (TE)

Fonden for Træer og Miljø

Hans Erik Lund (HEL)

Danmarks Jægerforbund

Hanne Hauer (HH)

Foreningen for Bygnings-og Landskabskultur på Frederiksberg (FBLF)

Ditte Thye (DT)

Spejderne på Frederiksberg

Alice Giltoft (AG) – *afbud*

Frederiksberg Erhverv

Christian Jensen (CJ)

NOAH

Inger Vedel (IV)

Afbud - Klimabevægelsen i Danmark

Morten Ammitzbøll (DM)

Frederiksberg Kommune:

Konstitueret BKM-direktør

Jesper Dahl (JD) – *afbud*

Afdelingschef Vej, Park- og Miljøchef
Stadsgartner
Grøn driftsplanlægger
Naturvejleder

Torben Kelm Danielsen (TKD)
Stine Poulsen (SP)
Dennis Rodian Poulsen (DRP)
Manja Kofoed Jensen (MKJ)

Referent

Cecilie Wagner Nielsen (CWN)

Dagsorden

1. Velkomst og godkendelse af referat
2. Meddelelser fra formanden
3. Grønne samarbejder med foreninger og frivillige
4. Aktuelle grønne projekter
5. Besigtigelsestur i Det Grønne Råd
6. Naturvejledning
7. Eventuelt
8. Næste møde

Vedr. dagsorden pkt. 1: Velkomst og godkendelse af referat

JEJ bød velkommen til mødet.

Referatet fra sidste møde blev godkendt, idet DT fra FBLF dog bemærkede, at der på side 3 står, at foreningen anmodede om at blive inddraget til Solbjerg Parkkirkegård. Der skulle i stedet have stået, at FBLF vil blive inddraget, idet FBLF skal inddrages på lige fod med f.eks. Danmarks Naturfredningsforening.

Vedr. dagsorden pkt. 2: Meddelelser fra formanden

Formanden havde ingen meddelelser.

Vedr. dagsorden pkt. 3: Grønne samarbejder med foreninger og frivillige

SP orienterede om, at dette punkt er sat på i stedet for punktet om pladsen bag rådhuset, da sagen blev udsat af Miljø- og Trafikudvalget den 4. marts 2024. I forlængelse af orienteringen spurgte AS ind til, hvorfor projektet ikke kunne drøftes, selvom det ikke er politisk vedtaget. JEJ bemærkede, at rådet er et rådgivende organ og at det kan inddrages, inden der træffes politiske beslutninger.

HEL bemærkede, at det i forbindelse med, at kommissoriet blev revideret blev talt om, at projekterne kan forelægges inden den politiske stillingtagen. SP tager det med tilbage og vil have det in mente til senere dagsordener.

SP præsenterede nogle af de initiativer og erfaringer, der er gjort i samarbejdet med grønne foreninger i kommunen.

- Byhaverne ved Nordens Plads drives af frivillige og bl.a. dyrker blomster og krydderurter, hvilket understøtter kommunens strategi for bynatur og biodiversitet.
- Byhaven ved Fuglebakkevej, der er et grønt, inkluderende fællesskab, har fokus på lokale fødevarer.
- Kommunen har inden for de senere år etableret gadehaver, der står på f.eks. hjørner rundt om i byen. Der er en medarbejder i forvaltningen, der er tovholder på projektet og bl.a. administrerer ventelisten på gadehaverne.

- Grønne gadehjørner er skabt i dialog med naboer og erhvervsdrivende i de enkelte områder og er kommunalt drevne. De skaber en god synergi mellem byliv og handelsliv.
- Der er to grønne gavle i kommunen, der er et samarbejde mellem kommune, boligforening, operatør og drift.
- Kommunen arbejder med formidling i form af f.eks. naturvejledere, byvandring, guider til biodiversitet (en serie af pjecer med gode råd og fif) og via hjemmesiden.
- Haver til maver har hovedkontor på Frederiksberg, og driver skolehaver i et hjørne af Frederiksberg Have.
- Et dyrkningsfællesskab er ved at starte op på hospitalsgrunden med Det Bæredygtige Forsamlingshus.
- Ved Frederiksberg Gymnasium er der opsat byrumsmøbler med planter i. De står på kommunalt areal, men passes af FG's elever. Projektet er fondsfinansieret.

Kommunen er interesseret i at kigge på bynatur-kvaliteten ved f.eks. at holde øje med fuglekasser, feltregistreringer, samle frø fra lokale urter og planter og indtænke borgerinddragelse.

Kommunen vil i foråret opsætte flere mursejlerkasser på placeringer, der er valgt sammen med formanden for mursejlerforeningen. Der blev spurgt ind til, hvordan det går med mursejlerne, og hertil kunne SP orientere om, at der endnu ikke er flyttet nogle ind i de allerede opsatte kasser på rådhuset.

Opmærksomhedspunkter: De frivilliges virkelighed, f.eks. fraflytninger, forventningsafstemning og løbende kommunikation, tovholder-funktion og inklusion, økonomi/ressourcer og langsigtet bæredygtighed er opmærksomhedspunkter i samarbejdet med grønne foreninger og frivillige.

SP spurgte herefter til rådets input.

CJ fra Erhvervsforeningen foreslog, at man kiggede på grønne korridorer ligesom ved f.eks. trafik og mobilitet. CJ henviste til foreningens tidligere forslag om at lave Henrik Steffens Vej om til en grøn korridor mod Landbohøjskolens have. Erhvervsforeningen gav udtryk for, at det er vigtigt at opgradere byen som handelsby, og her spiller det grønne en stor rolle.

CJ orienterede om, at der er arbejdet med et projekt på H.C. Ørstedes Vej, hvor der bl.a. har været holdt møde med den tidligere VPM chef og medarbejdere.

SP takkede for inputtet og orienterede om, at der allerede arbejdes med grønne korridorer i kommuneplanen.

HH spurgte ind til om der stadig er bikuber opstillet på rådhusets tag og foreslog samtidig, at taget blev omdannet til et grønt tag, der kunne inspirere de gæster, der kommer på rådhuset.

MKJ orienterede om, at der fortsat er bikuber, og at nogle af dem bl.a. bruges til formidling for f.eks. skolebørn.

HEL foreslog at de forskellige grupper kunne mødes på kryds og tværs og dele erfaringer. JEJ bemærkede hertil, at det måske ikke er alle, der ville synes det var relevant, men at det er noget, der kan kigges nærmere på.

TE foreslog, at kommunen kunne være facilitator for at grupperne mødes. Danmarks Naturfredningsforeninger har tidligere haft succes med lignende arrangementer.

TE gav udtryk for, at DOF er bekymret for de redesteder, der forsvinder for eksempel ved tagrenoveringer og stillede spørgsmålstegn ved, hvor mange der reelt ved, hvor rederne er. TE supplerede med, at det er lettest at få fuglene i redekasser på steder, hvor de allerede yngler.

JEJ foreslog, at der er fokus på at udvide de initiativer vi har og som allerede fungerer, i stedet for at finde på nogle nye tiltag. JEJ foreslog samtidig, at det undersøges om initiativerne kan gøre billigere f.eks. at købe andre plantekasser ind og lign.

På næste møde forelægger forvaltningen en status over, hvor mange der er på venteliste og hvad der skal til for at udvide projekterne.

Den eksisterende bygningsmasse er mest interessant, når der skal etableres grønne tage/facader, da der er så få nybyggerier i byen. JEJ efterspurgte, at der kigges på, hvorvidt kommunen kan støtte projekter om grønne tage på private ejendomme, og gav udtryk for, at det var ønskeligt med flere grønne facader, selvom der er delte meninger om reklamefinansiering, som på de to etablerede gavle.

CJ opfordrede til at skabe dialog og samarbejde med restauranter på hjørner, der ønsker begrønning og gerne står for den daglige drift. JEJ bemærkede, at sådanne områder kan skabe udfordringer ift. hvem, der ejer hvad, men gav samtidig udtryk for, at det kunne være en god idé.

IV spurgte til, om det ikke er muligt at etablere samarbejder, uden at det koster noget.

HH tilbød at lave en præsentation af ideer til grønne tiltag på handelsgader, der kan give inspiration til restauranterne. Det takkede JEJ ja til.

JEJ gav udtryk for, at projekter skal være brugbare og have mindre karakter af "klip-rød-snor".

SP takkede for input.

Punkt på næste møde: Grønne samarbejder: Hvad kan vi med fordel gøre mere af og er der eventuelle udfordringer i at udvide tiltag.

Vedr. dagsorden pkt. 4: Aktuelle grønne projekter

Dennis Rodian Poulsen fortalte om digitaliseringen af by- og parktræer ved brug af kunstig intelligens.

For ca. ½ år siden fik kommunen 3D-scannet alle kommunens træer.

Træer har været en del af Frederiksbergs DNA siden byen blev dannet – f.eks. ved træerne på Frederiksberg Allé. Allerede fra 1850 blev der beskrevet i beslutninger, at vejene skal være minimum 19 meter brede og der på den måde blev skabt plads til f.eks. træer.

Kommunen forvalter byens træer ved hjælp af kommuneplanen, træpolitikken, strategi for bynatur og biodiversitet og arkitekturpolitikken.

Kommunen tilstræber en stor artsdiversitet for på den måde at sikre mod plantesygdomme m.v. Samtidig prioriteres naturligt hjemmehørende arter og som udgangspunkt samme art på den samme vej. Træerne besigtiges en gang om året ift. hvilke der trænger til at blive udskiftet.

Kommenen fik tilbudt en registrering af alle træer via 3D-scanning og efterfølgende kunstig intelligens. Scanningen skete på tre dage og efterfølgende tog det ca. 1½ måned at bearbejde materialet. Forvaltningen kan herefter online se hele vejen rundt om træet og en del om omgivelserne omkring træet.

Man kan endnu ikke se arterne i materialet, men det har forvaltningen leveret materiale på, således at maskinens kunstige intelligens kan lære. Det er på den måde et samarbejde.

Systemet giver en masse data som f.eks. størrelsen på trækroner, fordampning, grenhøjde ift trafik og en stor del af data er meget nyttigt.

HEL spurte ind til om man kunne koble registrering med en farveskala, der indikerer træers sundhed, på projektet.

DRP fortalte, at kommunen har et samarbejde med et svensk firma, der leverer denne ydelse, hvilket er økonomisk mere fordelagtigt.

HEL spurgte til, hvordan det nederste af træet registreres, når der bruges højtliggende satellitter. Forvaltningen er opmærksom på denne problemstilling. Træerne besigtiges også på stedet i forbindelse med opsyn af sundhedstilstanden.

TE spurgte ind til om det kun er vejtræer, der er registreret. DRP fortalte, at det indtil videre kun er vejtræer, men planen er, at der også registreres i kommunens parker.

HH rejste spørgsmålet, hvorvidt det behøver at være den samme art på en vej, og foreslog at man i stedet planter forskellige træer, der supplerer hinanden – hvilket også vil hjælpe til, at artsspecifikke sygdomme ikke breder sig.

SP orienterede i forlængelse heraf om, at den mulighed undersøges i forbindelse med udviklingen af hospitalsgrunden.

TE foreslog, at de ikke hjemmehørende arter, der står rundt om i byen i dag, med tiden skiftes til hjemmehørende. TE spurgte derudover ind til hensynet til allergi, når der plantes træer. DRP orienterede om, at man undgår pollentræer, når der plantes træer i nye områder jf. træpolitikken.

SP orienterede om, at der er en lang tradition for eksotiske træer på kirkegårde. Udfordringen med eksotiske træer er, at økosystemet for træet med f.eks. insekter, mosser og lav ikke er fulgt med hertil. Flere af byens eksotiske træer er dog en vigtig del af Frederiksbergs grønne kulturarv. Fokus på hjemmehørende arter er for de træer der plantes fremadrettet.

Vedr. dagsorden pkt. 5: Besigtigelsestur i Det Grønne Råd

JEJ gav udtryk for at tidligere ture havde været gavnlige og inspirerende.

JEJ læste tidligere fremsatte forslag op og spurgte til ønsker for næste tur.

HEL foreslog hospitalsgrunden ift. nuværende træer, fremtidige planer, herunder for det grønne. Turen kan dermed også indeholde emnerne trafik og mobilitet som tidligere foreslået.

TE ønskede, at der var et element om eksotiske træer.

HEL gav udtryk for, at eksotiske arter sagtens kan bruges i byen, da der er "generaliserede insekter", der er ligeglade med sorten.

Frederiksberg Hospital som destination for besigtigelsestur blev vedtaget, med fokus på det grønne og klima.

Repaircafé og Det Bæredygtige Forsamlingshus blev nævnt som spændende elementer til turen.

Vedr. dagsorden pkt. 6: Naturvejledning

MKJ fortalte om naturvejledernes rolle som formidler til kommunens daginstitutioner, borgere m.fl. og fortalte om, at de bl.a. har fokus på jagt, så byens børn lærer om, hvor kødet i køledisken kommer fra.

MKJ efterspurgte input til hvilke fokusarter, der skal arbejdes videre med. TE bød ind med træløber.

Fokuslisten drøftes på næste møde.

MKJ orienterede om et projekt med en podcast-serie på Frederiksberg-ruterne om egerne, humlebie og mursejlere – den er lige på trapperne.

Det aflyste arrangement med aflevering af juletræer blev efterspurgt af borgerne og blev derfor afholdt i en mindre skala. Arrangementet kommer tilbage næste år i fuld skala.

Naturvejlederne deltager sammen med Vej, Park og Miljø på inspirationsmøde den 10. april om tiltag for biodiversitet for have- og altanere

Vedr. dagsorden pkt. 7: Eventuelt

DT spurgte til beskæringen af labyrinten på Pile Allé. DRP orienterede om, at hækken var vokset betragteligt, og der derfor var behov for at beskære den, for at den kommer til at stå skarpt igen og ikke længere kolliderer med trækrone. Højden skal være tilpasset, så det er muligt ude fra at se, at det er en labyrint. Der findes et gammelt notat fra tilblivelsen af labyrinten om, at hækken skal være ca. 120 cm høj mod Pile Alle.

De rustne rør, der tidligere er blevet brugt til at måle efter, er blevet fjernet af æstetiske hensyn.

SP foreslog, at besigtigelsesturen finder sted efter sommerferien. Det blev godkendt.

SP orienterede om, at der under pkt. 4 skulle have været orienteret om biofaktor, men af tidshensyn blev det sprunget over. Det vil i stedet blive præsenteret på næste møde.

Vedr. dagsorden pkt. 8: Næste møde

Næste møde afholdes den 3. juni 2024 kl. 14-16.